

Checklist

leeftijdsvriendelijke gemeente

Deze checklist is een instrument om de leeftijdsvriendelijkheid van de gemeente globaal in kaart te brengen. Aan de hand van acht thema's wordt onderzocht in welke mate je gemeente een goede plek is om te leven voor ouder wordende mensen. Door de checklist nauwkeurig in te vullen, biedt hij je een overzicht van de criteria waarop je gemeente al sterk scoort en op de verbeterpunten. Wanneer je op basis van de resultaten besluit om actie te ondernemen, dan zal het vaak nodig zijn om de punten van aanpak nog verder te onderzoeken.

Dit instrument kan gebruikt worden op het niveau van je gemeente, maar kan evengoed dienen om een gedeelte van een gemeente of stad in kaart te brengen, bijvoorbeeld een deelgemeente of een wijk. Baken voor je start goed af over welk gebied het gaat.

Om de bruikbaarheid van het instrument te verhogen is het nuttig om bij elk thema als illustratie voorbeelden te noteren van wat je vaststelt. Die voorbeelden helpen de beleidsverantwoordelijken om concrete maatregelen te nemen.

Het is belangrijk dat je per thema de feitelijke situatie observeert, de zichtbare of controleerbare feiten. Je baseert je dus niet op veronderstellingen die je niet kan toetsen. Op basis van de observaties geef je een score. Die kan gaan van 0 tot 10.

SCORE 0 – 10

- 0 Afwezig. Er gebeurt op dit vlak niets. Als er eventueel wel een goed idee is, is er nog niet begonnen aan de uitvoering.
- 5 Rond dit thema gebeurt al wat, maar het kan nog veel beter.
- 10 Zeer goede realisatie. Het wordt moeilijk om nog beter te doen.
- NVT Niet van toepassing.
- GI Geen informatie gevonden over dit thema.

NVT en GI tel je niet mee bij de scoreberekening!

Onderaan elk thema vind je een blauwe cirkel waarin je de gemiddelde score noteert. Dit doe je door alle scores van dat thema op te tellen en te delen door het aantal vragen.

Na de scoring van de thema's is er achteraan deze checklist ruimte voorzien om de scores samen te brengen op een globaal schema. Ook is er ruimte om suggesties te formuleren op basis van de vaststellingen, die kunnen een opstapje zijn om je suggesties voor het beleid te formuleren.

Checklist leeftijdsvriendelijke gemeente

1. Publieke ruimte en gebouwen

1.1 Openbare gebouwen (zoals gemeentelijke diensten, culturele centra, klinieken en dienstencentra) zijn goed toegankelijk, ook met hulpmiddelen (zoals rollators of rolstoelen).

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

1.2 Handelspanden zoals winkels en banken zijn goed toegankelijk, ook met hulpmiddelen.

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

1.3 Ouderen kunnen zich gemakkelijk en veilig bewegen op de openbare weg, ook als ze hulpmiddelen gebruiken (vb. brede en veilige en gescheiden voetpaden, veilige oversteekplaatsen, geen losliggende tegels, goed onderhouden, goede verlichting, wegwijzers, rustbanken).

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

1.4 In de openbare ruimte is er voldoende groen.

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

1.5 In de gemeente zijn er openbare toiletten beschikbaar.

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

som ____ : 5

= ____

2. Mobiliteit

2.1 Er is openbaar vervoer aanwezig op wandelafstand van de woningen.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 NVT GI

Concrete voorbeelden

2.2 Er zijn parkeermogelijkheden aan de openbare gebouwen.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 NVT GI

Concrete voorbeelden

2.3 Er zijn alternatieve vervoersmiddelen beschikbaar (vb. een minder mobiele centrale).

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 NVT GI

Concrete voorbeelden

2.4 Reizigersinfo aan opstapplaatsen van het openbaar vervoer is correct, leesbaar en verstaanbaar.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 NVT GI

Concrete voorbeelden

2.5 Het openbaar vervoer en de opstapplaatsen zijn toegankelijk, ook met hulpmiddelen.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 NVT GI

Concrete voorbeelden

2.6 Verkeersborden en aanwijzingen zijn duidelijk.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 NVT GI

Concrete voorbeelden

2.7 De wegen in de gemeente zijn goed onderhouden.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 NVT GI

Concrete voorbeelden

som ____ : 7
= ____

3. Wonen

3.1 Er zijn in de gemeente aangepaste en kwaliteitsvolle woonmogelijkheden voor ouderen die zelfstandig willen wonen wanneer ze zorgondersteuning nodig hebben (vb. assistentiewoningen).

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

3.2 Er zijn in de gemeente aangepaste en kwaliteitsvolle sociale huurwoningen voor ouderen.

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

3.3 Het ruimtelijk beleid van de gemeente laat aangepaste en kwaliteitsvolle woonmogelijkheden toe voor ouderen die gemeenschappelijk willen wonen (vb. groepswonen, kangoeroewonen).

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

3.4 De gemeente stimuleert woningaanpassingen en renovaties voor ouderen.

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

3.5 In de gemeente zijn er voldoende basisvoorzieningen op wandelafstand aanwezig (vb. bakker, slager, apotheek, bankautomaat, grootwarenhuis of andere mogelijkheden tot ontmoeting).

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

som ____ : 5

= ____

4. Sociaal-culturele participatie

4.1 Er zijn gebouwen ter beschikking voor activiteiten voor ouderen.

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

4.2 Er zijn informatiekanalen of een informatiecentrum in de buurt waar ouderen zich kunnen informeren over sociale en culturele activiteiten.

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

4.3 Er worden betaalbare activiteiten georganiseerd voor ouderen.

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

4.4 Er worden initiatieven genomen waarbij ouderen andere inwoners van de gemeente kunnen ontmoeten.

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

4.5 Bij de organisatie van activiteiten heeft men oog voor diversiteit in de bevolking zoals jong en oud, man en vrouw, mensen met en zonder migratieachtergrond.

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

som ____ : 5

= ____

5. Respect en sociale inclusie

5.1 Mensen met dementie krijgen kansen om te blijven deelnemen aan het leven in de gemeente.

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

5.2 Mensen met fysieke zorgbehoeften of beperkingen krijgen kansen om te blijven deelnemen aan het leven in de gemeente.

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

5.3 Ouderen worden minstens om de drie jaar bevroegd over hun wensen en behoeften.

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

5.4 Er worden concrete acties genomen rond eenzaamheid bij ouderen.

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

5.5 Er worden activiteiten georganiseerd om ouderente stimuleren om sociaal actief te blijven (vb. sportactiviteiten, geleide wandelingen, activiteiten in het lokaal dienstencentrum).

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

som ____ : 5

= ____

6. Maatschappelijke participatie en inspraak

6.1 Er bestaat een lokale ouderenraad in de gemeente.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 NVT GI

Concrete voorbeelden

6.2 Ouderen hebben inspraak in het lokaal beleid.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 NVT GI

Concrete voorbeelden

6.3 De gemeente stimuleert het levenslang leren van ouderen (vb. cursussen, lezingen).

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 NVT GI

Concrete voorbeelden

6.4 Ouderen worden door de gemeente geïnformeerd over de mogelijkheden na het pensioen (vb. vrijwilligerswerk, betaald werk, zelfstandige activiteit).

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 NVT GI

Concrete voorbeelden

som ___ : 4

= ___

7. Communicatie en informatie

7.1 De ouderen worden voldoende geïnformeerd via de niet-digitale communicatiekanalen (affiches, magazines, informatiebladen) over de activiteiten in de gemeente.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 NVT GI

Concrete voorbeelden

7.2 De gemeente begeleidt ouderen in het leren omgaan met nieuwe (digitale) communicatiemiddelen.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 NVT GI

Concrete voorbeelden

7.3 Er wordt moeite gedaan om ook kwetsbare ouderen te bereiken (vb. laaggeschoold, anderstalig, psychische kwetsbaarheid of mindermobiel).

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 NVT GI

Concrete voorbeelden

7.4 Ouderen kunnen gebruik maken van computers in openbare gebouwen zoals de bibliotheek of het gemeentehuis.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 NVT GI

Concrete voorbeelden

som ____ : 4

= ____

8. Gezondheid en zorg

8.1 Er is voor ouderen een brede waaier aan zorg beschikbaar binnen een redelijke afstand (vb. huisartsen, verpleging, wachtdienst, thuiszorgdiensten).

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

8.2 Er zijn in de gemeente mogelijkheden voor ouderen om aan sport te doen en te bewegen.

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

8.3 De gemeente organiseert infomomenten over gezondheidsthema's voor ouderen.

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

8.4 Oudere mantelzorgers worden door de gemeente ondersteund in het uitvoeren van hun taken (vb. begeleiding, vorming, financiële steun).

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

Concrete voorbeelden

8.5 Bewoners van woonzorgcentra en alternatieve woonvormen worden betrokken bij het leven in de gemeente.

0   1   2   3   4   5   6   7   8   9   10   NVT   GI

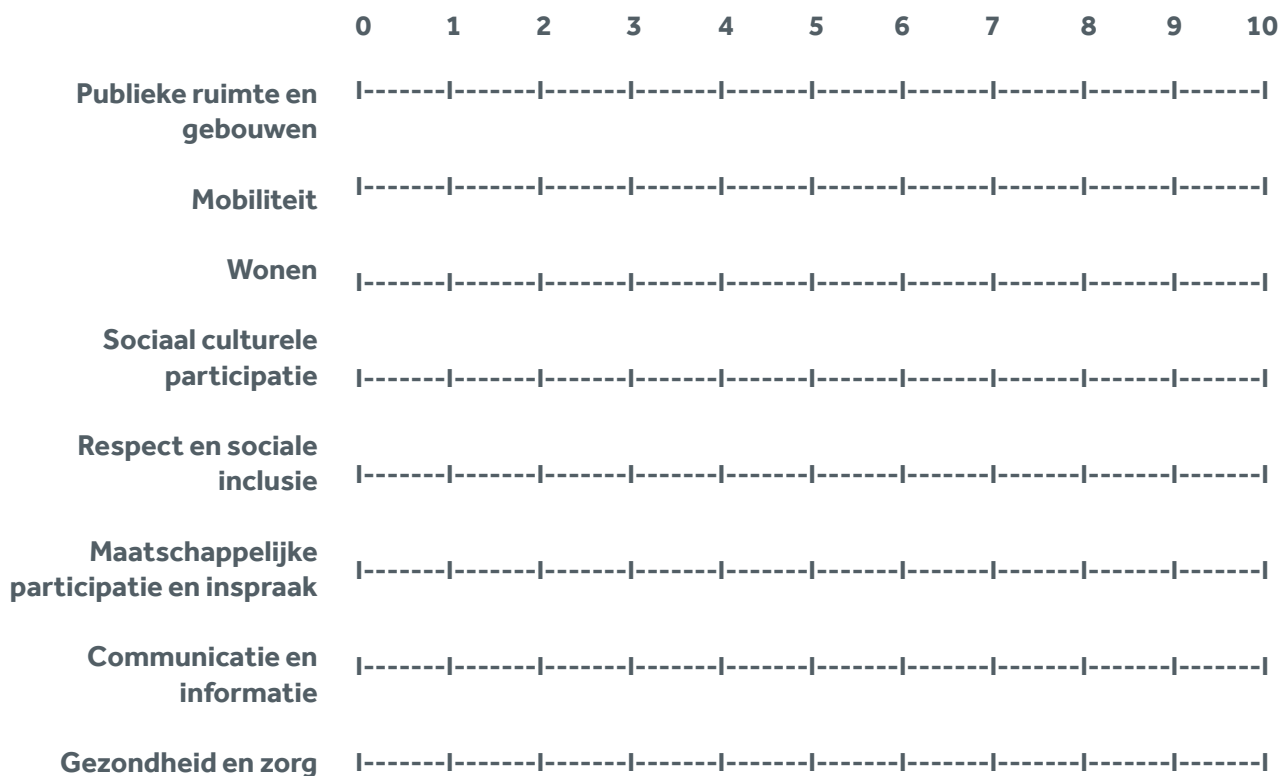
Concrete voorbeelden

som ____ : 5

= ____

Totaal

Kruis hier per thema telkens de gemiddeldes aan die je noteerde in de blauwe cirkel. Zo krijg je een mooi overzicht van domeinen die goed scoren en domeinen waar er nog werk aan de winkel is.

Suggesties

Hier kan je suggesties formuleren op basis van de vaststellingen tijdens jouw onderzoek. Wees zo concreet mogelijk.